

SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN

EFFEKTRAPPORT

ANTAGEN AV SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPENS STYRELSE
23 JANUARI 2021

Organisationsnummer: 812000–2202

Innehållsförteckning

1. Avgränsningar	2
1.1 <i>Beskriv organisationen i termer av associationsform, verksamhetsområden och geografisk täckning..</i>	2
1.2 <i>Redogör för rapporteringens avgränsningar med beaktande av t.ex. verksamhetsområde och geografi.</i>	2
1.3 <i>Redogör för tidsperioden som rapporten gäller.....</i>	2
2. Beskriv er förändringsteori	2
2.1 <i>Beskriv problemet ni adresserar och för vilken/vilka målgrupp(er).....</i>	2
2.2 <i>Redogör för vilken typ av resurser ni använder för att nå tänkta effekter.....</i>	2
2.3 <i>Redogör för vilka aktiviteter ni genomför för att nå tänkta effekter</i>	3
2.5 <i>Redogör för de effekter på längre sikt som ni vill åstadkomma, samt när i tid de förväntas realiseras.</i>	4
3. Rapportera resurser	4
3.1 <i>Ange organisationens totala verksamhetskostnader för tidsperioden i 1.3 (utan beaktande av effektrapportens angivna avgränsningar i 1.2).....</i>	4
3.2 <i>Redogör för den del av organisationens verksamhetskostnader som faller inom effektrapportens angivna avgränsningar (samma som 3.1 om inga avgränsningar gjorts i 1.2).....</i>	4
4. Rapportera prestationer.....	4
4.1 <i>Redogör för prestationer</i>	4
5. Utvärdera utfall och effekter	6
6. Utvärdera hur det gick.....	6
6.1 <i>Utvärdera prestationer i förhållande till använda resurser, tidigare resultat, andras resultat och/eller satta mål.....</i>	6
6.2 <i>Utvärdera effekter i förhållande till använda resurser, tidigare resultat, andras resultat och/eller satta mål.....</i>	6
6.3 <i>Utifrån periodens resultat, dela lärdomar och vad ni avser göra för att upprätthålla och förbättra resultatet i framtiden.....</i>	7
7. Beskriv hur ni mäter.....	7
7.1 <i>Ange definitioner för de mått som ni använder för att mäta prestationer</i>	7

1. Avgränsningar

1.1 Beskriv organisationen i termer av associationsform, verksamhetsområden och geografisk täckning

Svenska Läkare mot Kärnvapen är en ideell förening med juridiskt säte i Stockholm. Organisationsnummer är 812000-2202. Föreningen är rikstäckande och arbetar nationellt men även internationellt genom medlemskap i International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW) och International Campaign to Abolish Nuclear Weapons (ICAN). Svenska Läkare mot Kärnvapens syfte är att sprida kunskap om kärnvapens medicinska effekter samt att genom vetenskaplig forskning bidra till denna kunskap. Målet är att stärka opinionen mot kärnvapen, så att kärnvapenkrig förhindras.

1.2 Redogör för rapporteringens avgränsningar med beaktande av t.ex. verksamhetsområde och geografi.

Effektrapporten omfattar all verksamhet vad gäller påverkansarbete kring kärnvapenedrustning, såväl nationellt som internationellt.

1.3 Redogör för tidsperioden som rapporten gäller.

Effektrapporten sträcker sig från september 2019 till augusti 2020. Den följer således vårt räkenskapsår.

2. Beskriv er förändringsteori

I denna sektion rapporteras inte resultat (det görs i sektion 3-6 nedan). Ni kan välja mellan att beskriva hela er förändringsteori inkl. den del som faller inom rapportens avgränsningar, eller bara den del som faller inom rapportens avgränsningar.

2.1 Beskriv problemet ni adresserar och för vilken/vilka målgrupp(er)

Risken för en global kärnvapenkatastrof är idag lika stor som under kalla kriget. Hotet beror bland annat på en försvagad folkrätt vad gäller kärnvapen, att kärnvapen ges en större roll i militära strategier, samt risker för att mer ”användbara” kärnvapen utvecklas, vilket sänker tröskeln för kärnvapenkrig. Ökade politiska spänningar mellan kärnvapenmakter ökar risken ytterligare för en katastrof.

Genom att informera om de medicinska konsekvenserna av kärnvapen vill vi påverka beslutsfattare och upplysa allmänheten om de faror som kärnvapen utgör. Vi tror att genom information är människor mer benägna att ta kloka beslut som kommer alla människor till gagn.

2.2 Redogör för vilken typ av resurser ni använder för att nå tänkta effekter

Svenska Läkare mot Kärnvapen är den svenska föreningen i paraplyorganisationen IPPNW. Vi samarbetar i arbetet för en kärnvapenfri värld inom ICAN samt i det svenska Nätverket för kärnvapenedrustning. ICAN samlar gräsrotsorganisationer från hela världen med olika inriktningar i arbetet mot kärnvapen. Fler än 540 organisationer i 103 länder är registrerade

som partners till ICAN och Svenska Läkare mot Kärnvapen sitter i kampanjens globala styrgrupp. Nätverket för kärnvapenedrustning samlar ca. 15 organisationer i Sverige och arrangerar tillsammans seminarier, möten och sprider information och kunskap om kärnvapenfrågan.

Majoriteten av Svenska Läkare mot Kärnvapens arbete har genom åren utförts av medlemmarna. En stor del av Svenska Läkare mot Kärnvapens medlemmar har varit aktiva sedan början på 80-talet och besitter därmed stor kompetens, erfarenhet och nätverk som bidrar till organisationens mål. Nya medlemmar ger tillskott av energi och nya idéer utifrån erfarenheter från andra organisationer eller frågor. Vår medlemskår är trogen, generös och pålitlig.

Som stöd till medlemmarnas arbete finns ett kansli med anställd personal som hanterar det löpande arbetet för att organisationen ska fungera i ett långsiktigt perspektiv och på daglig basis. En betydande del av verksamheten utförs också av anställd personal på kansliet. Personalen är utbildad inom bland annat internationell politik och rätt, och bidrar till att utforma organisationens opinions- och påverkansarbete på ändamålsenliga sätt.

Svenska Läkare mot Kärnvapen har sedan lång tid tillbaka statligt ekonomiskt stöd, och vi mottar regelbundna och generösa ekonomiska bidrag från medlemmar och stödpersoner. Detta tillsammans med en ansvarsfull förvaltning av föreningens resurser har gett föreningen en god och välskött ekonomi som möjliggör genomförandet av projekt med goda resultat.

2.3 Redogör för vilka aktiviteter ni genomför för att nå tänkta effekter

Vi arbetar på olika nivåer med informations- och påverkansarbete.

Informationsarbete

Tidskriften *Läkare mot Kärnvapen* ges ut fyra gånger om året med en upplaga på ca 3 400 exemplar. Den skickas till föreningens medlemmar, politiker, journalister, medicinska bibliotek, fredsföreningar samt andra personer i Sverige och internationellt som arbetar med kärnvapenfrågorna. *Lär om Kärnvapen* är ett webbaserat informationsmaterial framtaget av Svenska Läkare mot Kärnvapen tillsammans med Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen och Norska Läkare mot Kärnvapen. Materialet riktas främst till skolor och uppdelat i ämnen såsom geografi, politik, miljö/klimat. Det uppdateras med viss regelbundenhet. Materialet är översatt till engelska, norska och det finns även en sammanfattning på ryska. Vi närvarar vid internationella och nationella möten och förhandlingar om kärnvapen vilket möjliggör såväl direkt påverkansarbete som kompetensutveckling.

Direkt påverkansarbete

2011 var Svenska Läkare mot Kärnvapen med och startade Riksdagens nätverk mot kärnvapen. Nätverket har haft varierad aktivitetsgrad under åren, ibland upp till flera möten varje termin och ibland enbart informationsdelning via mail. Vi har vid flera tillfällen arrangerat informations- och dialogmöten med UD inför och efter exempelvis NPT-möten. Vi har vid flera tillfällen haft möten med utrikesministern. Vi har även kontinuerliga möten med Utrikesdepartementets enhet för Nedrustning- och Ickespridning (UD-NIS) och Sveriges nedrustningsambassadör. Vi för även dialog med myndigheter och andra aktörer som på olika sätt arbetar med kärnvapenfrågan. På grund av pandemin covid-19 har vi under detta verksamhetsår haft begränsade möjligheter till möten med myndigheter och andra aktörer.

2.5 Redogör för de effekter på längre sikt som ni vill åstadkomma, samt när i tid de förväntas realiseras

Vår vision är en kärnvapenfri värld. På kortare sikt (3–5 år) är vårt mål att alla stater, inte bara kärnvapenstaterna, ska erkänna sitt ansvar att verka för kraftfull och hållbar nedrustning av världens kärnvapenarsenaler. Genom att FN:s konvention om förbud mot kärnvapen (TPNW) under kommande verksamhetsår (22 januari 2021) kommer att träda i kraft blir kärnvapen allt mindre legitima. Detta kommer att öka pressen på kärnvapenstaterna att nedrusta och bidra till genomförandet av icke-spridningsavtalet, NPT. Sverige är en viktig aktör bland de kärnvapenfria staterna och vi anser att Sverige med sin långa tradition av freds- och nedrustningsarbete kraftfullt bör verka för en kärnvapenfri värld genom att skriva under och ratificera FN:s historiska förbud mot kärnvapen.

Vi hoppas att Sverige under de kommande åren också kommer att stärka sitt nedrustningsarbete genom att mer fokusera på vad Sverige som icke-kärnvapenstat kan göra för att sätta konkret press på kärnvapenstaterna, i stället för att fortsätta på samma linje som under snart 50 år – tala om för kärnvapenstaterna vad de borde göra. Sverige måste bli en mer aktiv, modig och normskapande nedrustningsnation. Det tror vi är en framkomlig väg för att bryta stiltjen som råder i nedrustningen

3. Rapportera resurser

3.1 Ange organisationens totala verksamhetskostnader för tidsperioden i 1.3 (utan beaktande av effektrapportens angivna avgränsningar i 1.2)

Svenska Läkare mot Kärnvapen hade under verksamhetsåret 2019-2020 verksamhetskostnader på 2 657 827 kronor.

3.2 Redogör för den del av organisationens verksamhetskostnader som faller inom effektrapportens angivna avgränsningar (samma som 3.1 om inga avgränsningar gjorts i 1.2)

Samma som i 3.1

4. Rapportera prestationer

4.1 Redogör för prestationer

Sedan Svenska Läkare mot Kärnvapen grundades 1981 har vi haft stora framgångar både nationellt och internationellt tillsammans med den internationella läkarrörelsen mot kärnvapen. År 1985 mottog Svenska Läkare mot Kärnvapen tillsammans med IPPNW Nobels fredspris med motiveringen att vi gjort "considerable service to mankind by spreading authoritative information and in creating an awareness of the catastrophic consequences of atomic warfare".

År 2007 lanserade Svenska Läkare mot Kärnvapen tillsammans med IPPNW den globala kampanjen ICAN. Idag är ICAN den ledande gräsrotsrörelsen i arbetet för kärnvapens avskaffande och inte minst känd som mottagare av 2017 års Nobels fredspris.

Under 2011 initierade Svenska Läkare mot Kärnvapen ett nätverk mot kärnvapen i riksdagen. Vi har alltsedan dess varit koordinatörer för nätverket och sammankallat till regelbundna möten och seminarier och däremellan försett ledamöter och suppleanter i utrikes- och försvarsutskottet med uppdateringar via mailutskick. Vi har sedan starten av nätverket sett en ökad aktivitet i riksdagen i kärnvapenfrågan.

År 2012 lanserade ICAN rapporten "Don't bank on the bomb" där de fyra svenska storbankerna identifieras som investerare i kärnvapenföretag. Efter påtryckningar från oss i Svenska Läkare mot Kärnvapen kunde vi ett år senare se att Swedbank antog en position mot alla investeringar och lån till företag som är inblandade i kärnvapenindustrin. Efter detta har alla storbanker och flera mindre banker och pensionsbolag avyttrat alla sina investeringar i kärnvapenindustrin.

Svenska Läkare mot Kärnvapen har i flera år arbetat för att få AP-fonderna att avsluta sina investeringar i kärnvapen. Detta arbete har på senare tid gett mycket goda resultat. Under 2019 har AP-fonderna 1,2 och 4 avvecklat sina investeringar i kärnvapen. Den 1 januari trädde en ny lag ikraft om etiska principer för placeringar ikraft, vilket AP-fonderna måste följa. Lagändringen har Svenska Läkare mot Kärnvapen har bidragit till genom arbetet i nätverket Schyssta pensioner.

Som initiativtagare till ICAN och som en av 10 organisationer i ICAN:s internationella styrelse var Svenska Läkare mot Kärnvapen en viktig aktör i arbetet för FN:s kärnvapenförbud som antogs vid FN:s högkvarter i New York 2017. Detta är ett historiskt avtal och det största framsteg som skett i kärnvapenfrågan på över 20 år. 122 stater, däribland Sverige, röstade för avtalet. Svenska Läkare mot Kärnvapen hade i flera år inför detta drivit på för att avtalet skulle förhandlas fram och för att Sverige skulle delta och rösta ja. Under alliansregeringen var motståndet stort och vi arbetade intensivt med att skapa intresse för frågan hos den dåvarande oppositionen. Att regeringen 2017 deltog vid förhandlingarna och röstade ja till kärnvapenförbudet var enligt vår bedömning ett resultat av Svenska Läkare mot Kärnvapens mångåriga opinions- och påverkansarbete.

2017 mottog Svenska Läkare mot Kärnvapen en andra gång Nobels fredspris, denna gång som del av styrgruppen för ICAN. Svenska Läkare mot Kärnvapen har bidragit till att ICAN vuxit globalt, kampanjen har idag över 540 partnerorganisationer i fler än 100 länder. Under året har Svenska Läkare mot Kärnvapen varit delaktiga i att bygga upp en samverkan mellan ett tiotal organisationer i Sverige, samt internationella experter som Harvard Law School och den nederländska organisationen Pax, kring den statliga utredningen om Sverige och FN:s kärnvapenförbudskonvention. Svenska Läkare mot Kärnvapen och IKFF har även tagit fram en skuggrapport till utredningen där internationella experter analyserar Sveriges samarbeten och åtaganden utifrån konventionen.

När regeringen mitt i sommaren 2019 meddelade att de inte skulle signera kärnvapenförbudet drev vi en intensiv kommunikation där vi fördömde detta beslut vilket ledde till stor uppmärksamhet för frågan och en intensiv debatt mellan dåvarande utrikesminister Margot Wallström och ICAN:s chef Beatrice Fihn i Studio Ett, Sveriges Radio. Detta tillfälle,

tillsammans med vårt omfattande tillbakavisande av kritiken mot avtalet och regeringens initiala positiva inställning till en svensk anslutning, har lett till att konventionen är en het fråga i utrikes- och försvarspolitik. Även om beskedet sommaren 2019 var en stor besvikelse har det ändå tvingat debattörer att visa färg. Vi kan se vilka politiska partier och tongivande debattörer som hävdar att Sverige i sin utrikes- och försvarspolitik inte ska ta avstånd från massförstörelsevapen och inte vill förklara dem som illegala vapen. Detta är en skrämmande realitet men ger samtidigt en tydligare konfliktyta och bättre debattmässigt utgångsläge för oss som anser att Sverige bör förpassa kärnvapnen till historiens skamvrå.

5. Utvärdera utfall och effekter

Ingår inte i vår effektrapport.

6. Utvärdera hur det gick

6.1 Utvärdera prestationer i förhållande till använda resurser, tidigare resultat, andras resultat och/eller satta mål

Efter framgångarna 2017 då vi var med och skapade en ny internationell lag samt tilldelades Nobels fredspris arbetade vi under 2018-2019 i svallvågorna av denna osedvanliga framgång. När vi tittar på de resultat vi ändå har åstadkommit med flera beslut av AP-fonder att sluta investera i kärnvapen, hållit debatten om TPNW levande, arbetat med remiss till utredningen om Sveriges eventuella tillträde till TPNW samt att skapa uppmärksamhet om brister i utredningen och vår skuggutredning menar vi att vi genom de relativt blygsamma verksamhetskostnaderna och personella resurser har skapat goda prestationer. Då vårt mål är att skapa opinion mot kärnvapen och att sprida kunskap om kärnvapnens medicinska effekter bedömer vi att vårt arbete under verksamhetsåret tillfredsställande har uppfyllts. Under pandemiåret 2020 har det politiska arbetet får träda tillbaka. Kärnvapenfrågan låg långt ner på både den nationella som internationella agendan; flera stora globala konferenser som planerats i flera år ställdes in, personal på UD:s enhet för nedrustning och icke-spridning förflyttades temporärt till att hantera pandemin, för att nämna några exempel. Vi har därför fokuserat på att ta fram en ny och modern hemsida, arbeta med att tydliggöra vår kommunikation kring medlemskap och engagemang, verkat för att tydliggöra läkarprofilen och förenkla budskapet kring varför man som läkare ska engagera sig i kärnvapenfrågan. Vi har bland annat arrangerat digitala föreläsningar för studenter, digitala medlemsmöten med intressanta föreläsare och initierat en digital studiecirkel. Resultat som vi redan kan se är ett ökat engagemang, varje föreläsning har resulterat i några nya medlemmar. Vi avser fortsätta detta arbete för att säkra att vi fortsätter att vara en ekonomiskt stabil, trovärdig och levande organisation även i framtiden.

6.2 Utvärdera effekter i förhållande till använda resurser, tidigare resultat, andras resultat och/eller satta mål

Ingår inte i vår effektrapport.

6.3 Utifrån periodens resultat, dela lärdomar och vad ni avser göra för att upprätthålla och förbättra resultatet i framtiden

SLMK är partipolitiskt oberoende. Vi arbetar långsiktigt i kärnvapenfrågan med fokus på medicinska effekter av kärnvapnen. Detta sker i en kontext där frågan i Sverige har blivit alltmer partipolitiskt laddad vilket medför att resultat är svåra att mäta utifrån våra egna prestationer och arbetssätt. På 80-talet kunde föreningen på ett annat sätt genom moraliska och logiska argument driva nedrustningsarbetet framåt medan det i dagens debatt mer är avhängigt vilket politiskt parti man sympatiserar med och det partiets förhållande till Natofrågan. Det är inte heller bäst argument som vinner, eller att moral och etik står i första ledet utan även här är det politiska parti man sympatiserar med och var man står i Natofrågan som är avgörande.

Något vi behöver fundera mer på är hur vi separerar kärnvapenfrågan från Natofrågan och hur vi kan titta mer på hur vi kan motivera beslutshavare att kärnvapennedrustning är nödvändig oavsett partitillhörighet. Vi tror att Sveriges roll är viktig och att Sverige kan påverka den för närvarande stillastående nedrustningsprocessen genom praktiska steg, vilket vi vill förmedla till befattningshavare inom regering och riksdag.

Vi behöver också arbeta mer med att öka inflödet av nya medlemmar för att säkra trovärdighet och ekonomiskt oberoende. Vi tror att en nyckel är att tydliggöra läkarens viktiga roll för kärnvapennedrustningen och med den ännu tydligare profilen tror vi att vi även kan påverka politiken mer.

7. Beskriv hur ni mäter

7.1 Ange definitioner för de mått som ni använder för att mäta prestationer

De mått som vi finner användbara för att utveckla oss och vår verksamhet är till viss del kvantitativa. Vi kan mäta antalet mottagare av våra nyhetsbrev, följare på sociala medier, medlemsantal och prenumerationer på vår tidskrift. Vi kan också mäta hur många som kommer på de seminarier och möten vi anordnar, såväl för allmänheten som i riksdag och med myndigheter och departement. Dessa mått är dock bara delvis intressanta, de är en indikator på att vår verksamhet är intressant och relevant, vi kan se om vi och vårt budskap tappar eller ökar i intresse. Vi kan inte genom dessa mäta reell effekt på kärnvapenfrågan genom kvantitativa mått.

Det vi får titta på är en omvänd frågeställning; vilka debatter, frågor och rörelser skulle vi se i kärnvapenfrågan utan vår verksamhet? Skulle TPNW ha varit en fråga i Sverige om vi inte hade funnits? Skulle regeringen ha haft kärnvapennedrustning som en av utrikespolitikens hörnstenar? Skulle Nätverket för kärnvapennedrustning ha fortsatt sin verksamhet och skulle 3 av 4 AP-fonder ha slutat investera i kärnvapen? Den typen av frågeställningar blir mer tydliga för oss när vi ska titta på vilka prestationer vi kan härleda till vår förening och vår verksamhet. Det tydliga svar vi kan se är att ingen av ovanstående frågeställningar skulle ha svarats jakande utan att Svenska Läkare mot Kärnvapens trovärdiga, trägna och uthålliga arbete.